

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเชิงสร้างสรรค์วิชาการวิจัย
ทางบัญชีโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
The Model Development of Creative Integration in Accounting
Research Courses with Learning Practice and Teams'
Collaborative Learning

รัตนา สิทธิอ่วม¹ พัชรินตรา ชัยสมตระกูล² และสุธีรา วิลกุล³Rattana Sittioum¹, Patcharintra Chaisomtaku² and Sutheera Wilaikul³

Received: 5 October 2021; Revised: 26 October 2021; Accepted: 3 November 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาและศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาหลังจากได้เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชี จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยหลังเรียนมีค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อรูปแบบการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D = 0.55) และมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดในด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านการค้นหาข้อมูลด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ, ทีม

¹อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก e-mail. i_ammoly@hotmail.com

²อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

³อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

Abstract

The research objectives were a comparative study of pre-test and post-test for graduate students' achievement and study of students' opinions after studying in the practice learning and teams' collaborative learning. The sample is the research instruments were the pre-test and post-test achievement test and the questionnaires. Data were analyzed by using statistical discern the mean, standard deviation and t-test. The results of the study revealed that the pre-test and post-test achievement of the students. Study by practice learning and teams' collaborative learning. There was a statistically significant difference at .05, and, the value of learning achievement while the after learning was higher than the before learning. For the students forms of instruction in the overall level of agreement with ($\bar{X} = 4.48$, $SD = 0.55$), and the most agreeable level of interest and novelty. Learning from practice teamwork. The creative thinking and self-studying. Students have a very agreeable level of opinion.

Keyword: Learning Achievement, Learning Practice, Team

บทนำ

ปัจจุบันการเรียนรู้แบบผสมผสานได้รับความนิยมอย่างมากในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้เรียนทั้งในสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ ลักษณะของการเรียนเป็นการรวมนวัตกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการมีส่วนร่วมในการเรียนปกติ ซึ่งสนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น (Thorne, 2003; ธนกร ชันทเขตต์, 2558) แนวโน้มของการเรียนการสอนที่หลากหลายกำลังได้รับความสนใจและแสดงให้เห็นชัดเจนถึงประโยชน์และความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยลักษณะของการจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมโดยตรงจากประสบการณ์ของผู้เรียนเองจนสามารถสร้างความรู้จากสังคมได้ ซึ่งหลายมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบและเทคนิคการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้กับนักศึกษาอย่างแพร่หลาย ดังเช่น สงกรานต์ ไกยวงศ์ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอน วิชาการบัญชีเพื่อชุมชนโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ และ มนสิชา เปล่งเจริญศิริชัย (2558) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ ทั้งนี้เพื่อให้ให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น

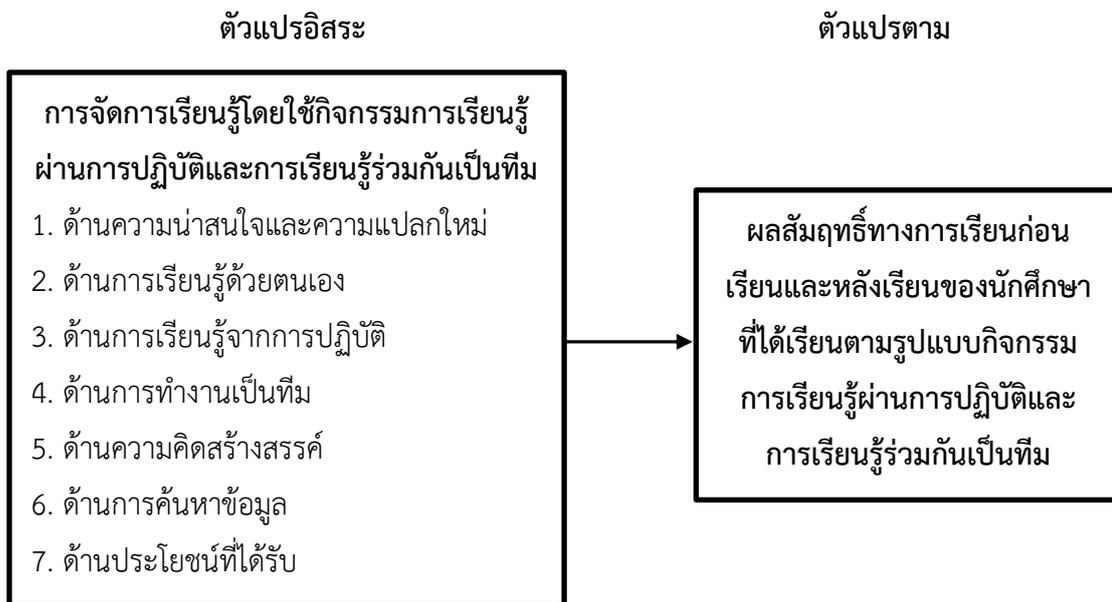
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้เห็นความสำคัญของการศึกษาที่มุ่งเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพของตนเอง โดยกิจกรรมที่กำหนดใช้การเรียนการสอนควรสนองต่อความสามารถ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิดในเชิงสร้างสรรค์ การจัดการเผชิญสถานการณ์ จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ รู้จักการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยคณาจารย์มีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (งานวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2552) โดยครอบคลุมทุกรายวิชาของการเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

การเรียนการสอนในรายวิชาทางการบัญชีนั้น จะให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดอาจารย์ผู้สอนจะต้องเข้าใจธรรมชาติของการวิจัยและศาสตร์ทางการบัญชี โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาที่ต้องให้ผู้เรียนได้มีการประยุกต์นำความรู้ทางบัญชีมาใช้ในทางปฏิบัติร่วมกับการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้อ้างอิงในการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น ดังเช่น วิชาการวิจัยทางบัญชี ซึ่งผู้สอนต้องรู้จักดัดแปลงกิจกรรมให้หลากหลายและสร้างสรรค์สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลมีทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติงานจริง ผู้เรียนจะต้องรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุข แนวทางหรือมาตรการในการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องปรับวิธีการสอนให้ผู้เรียนเน้นกระบวนการคิดอย่างมีระบบและมีเหตุผล มุ่งให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีขึ้น เพื่อให้ นักศึกษา รู้จักการประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติงานจริง รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีม ร่วมกันแก้ปัญหา ฝึกความอดทน กล้านำเสนอ และเรียนรู้ปรับตัวในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น และจะทำให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นต้นแบบในการประยุกต์ใช้ในการศึกษาทางบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาหลังจากได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเชิงสร้างสรรค์ ในวิชาการวิจัยทางบัญชี โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็นดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน

- 1.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเชิงสร้างสรรค์ ในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีโดยเขียนเป็นแผนการเรียนรู้ตามแบบของ มคอ.3
- 1.2 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ในรายวิชาการวิจัยทางบัญชี
- 1.3 นำแผนการเรียนรู้ (แบบ มคอ.3 วิชาการวิจัยทางบัญชี) ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีและทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ
- 1.4 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ขั้นตอนการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาวิจัยทางบัญชี

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชีในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 3 กลุ่ม รวม 138 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชีในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 1 กลุ่ม รวม 46 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชี แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังเรียนรายวิชาการวิจัยทางบัญชีกลุ่มอื่น เลือกมาอย่างเจาะจง 30 คน ได้ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.43-0.77 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.33-0.73

2. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยสอบถาม 7 ด้าน คือ ด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการค้นหาข้อมูล และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งปรับปรุงมาจากแนวคิดของ อภิชาติ อนุกุลเวช และคณะ (2551) ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.85

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชี
2. ดำเนินการเรียนการสอนตามแผนการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
3. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชี
4. สอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบค่าที (t-test) โดยเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยทางบัญชีด้วยการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการวิจัย

ผลจากการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาในรายวิชาการวิจัยทางบัญชี จำนวน 46 คน พบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.28 คะแนน และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.89 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยก่อนเรียนคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 14 คะแนน สูงสุดเท่ากับ 25 คะแนน ส่วนหลังเรียนคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 19 คะแนน และสูงสุดเท่ากับ 28 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เช่นเดียวกัน และเมื่อนำผลคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดึงนำเสนอตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

คะแนน	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	46	20.28	2.44	-17.408	0.00*
หลังเรียน	46	23.89	2.06		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 โดยหลังเรียนมีค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สำหรับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาจากการตอบแบบสอบถามหลังจากได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีในภาพรวม พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยมากกับการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมดังกล่าว ดึงเสนอตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาหลังจากได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในภาพรวม

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่	4.72	0.32	มากที่สุด
ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.29	0.26	มาก
ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ	4.59	0.40	มากที่สุด
ด้านการทำงานเป็นทีม	4.51	0.38	มากที่สุด
ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.42	0.39	มาก
ด้านการค้นหาข้อมูล	4.45	0.50	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.39	0.39	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.48	0.55	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความเห็นต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D = 0.55) และนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดในด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ ($\bar{X} = 4.72$, S.D = 0.32) ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.59$, S.D = 0.40) และด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.48$, S.D = 0.55) ตามลำดับ ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.29$, S.D = 0.26)

สำหรับประเด็นที่น่าสนใจตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีในด้านต่าง ๆ ที่นักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุดมีดังนี้

ด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ พบว่า นักศึกษารู้สึกชอบความแปลกใหม่ในการเรียน โดยได้เรียนรู้นอกสถานที่ และนอกเวลาเรียนปกติ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า รูปแบบการเรียนช่วยให้นักศึกษาทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเองตามความต้องการ และทำให้มีความรับผิดชอบในตัวเองมากขึ้น

ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ พบว่า รูปแบบการเรียนช่วยให้นักศึกษาเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติของการทำวิจัยได้ดียิ่งขึ้น และทำให้สามารถจดจำกระบวนการเรียนรู้โดยไม่ต้องท่องจำ

ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า รูปแบบการเรียนช่วยให้นักศึกษาฝึกการระดมความคิดเห็นร่วมกันเพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด และได้เรียนรู้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยร่วมกัน

ด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า รูปแบบการเรียนช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน และได้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมกับพื้นที่ที่ลงไปศึกษา

ด้านการค้นหาข้อมูล พบว่า รูปแบบการเรียนช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกการค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ นอกเหนือจากตำราเรียน เช่น การค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เอกสาร วารสาร การสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้านั้น

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในทีม และสามารถนำความรู้ ทักษะ ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ รวมถึงการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับคนอื่น และแก้ปัญหาภายใต้สถานการณ์ที่มีความแตกต่างกันไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายตามประเด็นที่ศึกษาดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้เรียนตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยหลังเรียนมีค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฌนกร ชันทเขตต์ และคณะ (2558) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยเน้นคุณลักษณะการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนและวัดเจตคติของนิสิตที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยเน้นคุณลักษณะการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา พบว่า นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ ผลการวิจัยของ สุสันทา ยิ้มแย้ม และคณะ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานคะแนนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในทุกทักษะอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับ ดร.ณนา นาชัยฤทธิ์ และคณะ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ สงกรานต์ ไกยวงศ์ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการ

เรียนการสอนวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ ผลการวิจัย พบว่า ผลการใช้ชุดวิชาหลังเรียนของนักศึกษาทำให้นักศึกษารู้จักหรือเข้าใจเป็นอย่างดี ก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และสอดคล้องกับ แวดาว บุนนาค (2558) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 คณะช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยและบริหารธุรกิจ ที่จัดกิจกรรมเรียนแบบร่วมมือโดยพิจารณาจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาอาชีพช่างอุตสาหกรรม พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคะแนนทดสอบหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน รวมถึงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังเรียนของคะแนนสอบหลังเรียนลดลง และยังสอดคล้องกับ มนสิชา เปล่งเจริญศิริชัย (2558) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือและกลุ่มที่เรียนแบบผสมผสานร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือกับกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดในด้านความน่าสนใจและความแปลกใหม่ ด้านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ด้านการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับ อภิชาติ อนุกุลเวช และคณะ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชางานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น โดยรวมในระดับเหมาะสมมาก และมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุดในด้านความน่าสนใจ แปลกใหม่ ด้านไม่จำกัดสถานที่และเวลา และด้านความชอบ นอกจากนี้นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากในด้านการฝึกปฏิบัติ และสอดคล้องกับ ธิดิรัตน์ รุ่งเจริญเกียรติ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีความสามารถทางปัญญาต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เช่นเดียวกับ สุสันหา ยิ้มแย้ม และคณะ (2558) พบว่า ผู้เรียนพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในระดับมากถึงมากที่สุดทั้งโดยรวมและในแต่ละวิธีการเรียนรู้ สำหรับประเด็นที่น่าสนใจตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในรายวิชาการวิจัยทางบัญชีที่พบว่า นักศึกษารู้สึกชอบความแปลกใหม่ในการเรียน โดยได้เรียนรู้นอกสถานที่ และนอกเวลาเรียน

ปกติ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา รูปแบบการเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเองตามความต้องการ และทำให้มีความรับผิดชอบในตัวเองมากขึ้น ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติของการทำวิจัยได้ดียิ่งขึ้น และทำให้สามารถจดจำกระบวนการเรียนรู้โดยไม่ต้องท่องจำ ช่วยให้นักศึกษาฝึกการระดมความคิดเห็นร่วมกันเพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด และได้เรียนรู้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยร่วมกัน ช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน และได้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมกับพื้นที่ที่ลงไปศึกษา ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ นอกเหนือจากตำราเรียน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในทีม และสามารถนำความรู้ ทักษะ ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ รวมถึงการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับคนอื่น และแก้ปัญหาภายใต้สถานการณ์ที่มีความแตกต่างกันไปนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กิจกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมนี้ ได้ให้ความสำคัญกับสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นและประสบความสำเร็จในการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2557) ที่ระบุว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่มีการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้เรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มไปถึงเป้าหมายเช่นเดียวกัน ความสำเร็จของตนเองก็คือความสำเร็จของกลุ่มด้วย

เอกสารอ้างอิง

- งานวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2552). **คู่มือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.
- ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์, อนิรุทธ์ สติมัน, ฐาปนีย์ ธรรมเมธา และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2559). **การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 10(3), 78-95.
- ธนกร ชันทเขตต์, ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง, รัฐพล ประดับเวทย์ และสมสรณุก์ วงษ์อยู่น้อย. (2558). **การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยเน้นคุณลักษณะการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา**. ใน การประชุมวิชาการ ผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15 (น. 503-512). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ฉัตรรัตน์ รุ่งเจริญเกียรติ. (2558). ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วย กระบวนการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลการ เรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีความสามารถทางปัญญาต่างกัน. Veridian E- Journal, Slipakorn Universit, 8(2), 1704 – 1718.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- มนสิชา เปล่งเจริญศิริชัย. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับ การเรียนแบบร่วมมือ. Veridian E-Journal, Slipakorn University, 8(2), 950-966.
- แหวดดาว บุญตา. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและ ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 คณะช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ ที่จัดกิจกรรมเรียนแบบร่วมมือ. (รายงานวิจัย). เชียงใหม่: วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน.
- สงกรานต์ ไกยวงศ์. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน กิจกรรม การจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- สุสัณหา ยิ้มแย้ม, อำไพ จารุวัชรพาณิชย์กุล, จันทรรัตน์ เจริญสันติ, อภิรัช อินทรางกูร ณ อยุธยา, ปิยะนุช ชูโต และ นงลักษณ์ เฉลิมสุข. (2558). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. พยาบาลสาร, 42(พิเศษ), 129-140.
- อภิชาติ อนุกุลเวช, สมสรร วงษ์อยู่น้อย, สุรชัย สิกขาบัณฑิต, สมชาย ฉัตรรัตน และ ไพฑูรย์ โพธิสาร. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิค บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 9(2), 1-14.
- Thorne, K. (2003). *Blended learning: how to integrate online and traditional Learning*. London: Kogan Page.